

Ekonomiczno-społeczne determinanty aktywności zawodowej kobiet na obszarach wiejskich województwa mazowieckiego

Mgr Joanna Łagoda

Celem głównym badań była ocena sytuacji ekonomicznej i społecznej kobiet oraz rozpoznanie czynników determinujących ich aktywność zawodową na rynku pracy na obszarach wiejskich na przykładzie wybranych gmin województwa mazowieckiego.

Rozprawa doktorska składa się z dwóch części, tj. teoretycznej oraz empirycznej. Część teoretyczna dotyczy przeglądu literatury przedmiotu z ekonomii i socjologii. Do porównań posłużono się wynikami innych badań z kraju i z zagranicy. W uzasadnieniu twierdzeń pomocne były dane statystyczne GUS, Eurostat, a w szczególności Banku Danych Lokalnych, wyniki Narodowych Spisów Powszechnych. Z kolei część empiryczna odnosi się do danych pochodzących z przeprowadzonych badań ankietowych w 1000 wiejskich gospodarstwach domowych w latach 2011-2013 oraz w 176 gospodarstwach w badaniach z 2018 r. Przy analizie i ocenie sytuacji ekonomiczno-społecznej kobiet posłużono się analizą częstości, testem Chi2 Pearsona oraz testem U Manna-Whitneya.

W wyżej wymienionym okresie badawczym nastąpił wzrost aktywności zawodowej kobiet oraz zmniejszenie rozmiarów bezrobocia. Wyższy przeciętnie poziom formalnego wykształcenia kobiet w porównaniu z mężczyznami nie przekłada się na poprawę ich sytuacji na rynku pracy. Badania potwierdziły hipotezę nr 4: „aktywność zawodowa badanych kobiet zwiększa się wraz ze wzrostem poziomu ich formalnego wykształcenia”. W grupie osób z wykształceniem wyższym dominowały osoby aktywne zawodowo. Z kolei wśród osób z wykształceniem podstawowym liczniejszą grupę stanowiły kobiety nieaktywne zawodowo. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia zmianie uległ stosunek osób aktywnych zawodowo do osób nieaktywnych

Badania udowodniły, że posiadanie dzieci oraz pełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych w największym stopniu wpływa na aktywność zawodową kobiet. Niewystarczająca liczba dostępnych publicznych żłobków i przedszkoli powoduje, że kobiety często decydują się na pozostanie w domu. Poza ograniczonym dostępem do instytucjonalnej opieki nad dziećmi wpływ ma również wysoki koszt tej opieki. Pozycja badanych kobiet na rynku pracy determinowana była miejscem ich zamieszkania, tj. czy mieszkały na terenach wiejskich oddalonych, czy też w gminach skupionych wokół dużych miast. Kobiety na wsi choćby z racji przestrzennego oddalenia miały trudniejszy dostęp do rynku pracy. Niedostatki infrastruktury powodowały, że pełnienie funkcji w gospodarstwie domowym zmuszało kobiety do większych starań i wysiłku. Założona hipoteza nr 1 że „pełnienie przez badane kobiety

funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie wpływa dodatnio na brak ich aktywności zawodowej na rynku pracy” została zweryfikowana pozytywnie.

Badania pozwoliły zweryfikować kolejną tezę, że to posiadanie kwalifikacji ma wpływ na ich aktywność zawodową, tym samym hipoteza nr 2: „czynnikiem wpływającym dodatnio na brak aktywności zawodowej badanych kobiet jest nie posiadanie przez nie kwalifikacji” została zweryfikowana negatywnie.

Wyniki badań pozwoliły ustalić, że miejsce zamieszkania kobiet miało wpływ na decyzje kobiet o podjęciu pracy na własny rachunek. W gminach położonych wokół dużych miast zainteresowanie podjęciem własnej działalności było większe niż w gminach oddalonych od dużych miast. Tym samym hipoteza nr 3 brzmiąca „na decyzje badanych kobiet o podjęciu pracy na własny rachunek dodatni wpływ miało geograficzne położenie miejsca ich zamieszkania” została zweryfikowana pozytywnie.

Czynników o charakterze ekonomiczno-socjologicznym było dużo więcej, jednak ich wpływ był trudno mierzalny metodami statystycznymi.

Joanna Zagoda